

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Quæstio secunda. An laborans occulto defectu, ob quem alter licitè posset resilire, nihilominus cum hoc contrahere possit, non manifestato defectu?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

QUÆSTIO SECUNDA.

An laborans occulto defectu , ob quem
alter licite posset resilire , nihilominus cum hoc
contrahere possit , non manifestato
defectu ?

C A S U S

Sponsa ab alio imprægnata.

Bertranda Sponsalia celebravit cum Gosvino , priusquam verò hoc fieret , carnaliter cognita est à Caprasio , sentitque se imprægnatam.

Q. An teneatur hoc manifestare suo Sponso , aut à Sponsalibus resilire ?

S Y N O P S I S.

1. Cause , quæ sufficiunt ad dissolvenda Sponsalia , quando iisdem superveniunt , sufficiunt etiam , quando Sponsalia præcesserunt , sed in contractu Sponsalicio fuerunt ignorata.

X 2

2. Nec

2. Nec obest c. Quemadmodum. De Jurejur.
3. Dubium est, an teneatur Sponsus, vel Sponsa defectum occultum manifestare, an verò possit eo tacito contrahere? ubi duplicis generis defectus considerari possunt, præter eos, qui repugnant substantiæ Matrimonij, cum quibus certum est, contrahi non posse.
4. Multorum Sententia est, præter hos nullam esse obligationem, alios defectus manifestandi, modò quis non positivè decipiat, vel oppositum fingat.
5. Melius dicitur, taceri posse eos duntaxat defectus, qui etsi reddant nuptias minùs expetibiles, non tamen reddunt alteri parti noxias, etsi hos quoque saltem ex charitate aliquando oporteat patefacere, vel abstinere à nuptijs.
6. Defectus secundi generis, qui Matrimonium reddunt non solum minùs expetibile, sed alteri parti damnosum, ex Iustitia manifestandi sunt, vel abstinendum à nuptijs.
7. Deciditur præsens quæstio, & satisficit objectioni oppositæ.

1. Et sunt non raro ejusmodi corruptæ Sponsa, dum de admissio peccato in sacro tribunali se accusant, à Confessarijs consilium, quid in hoc rerum statu sibi agendum sit, & ad quidnam se conscientia obliget, vel non obliget? quo in casu suppono cum communi, easdem causas, quæ sufficiunt ad dissolvenda Sponsalia, quando eveniunt, postquam ea jam celebrata fuerunt, sufficere etiam, si contigerunt ante Sponsa-

lia, sed ab altera parte fuerunt ignoratæ, quia in Jure paria habentur, aliquid supervenire, & præcedere ignoranter, res enim fieri dicitur tunc, quando primò innotescit c. Pastoralis. De Exceptionibus, idemque est in Jure non esse, & non apparere L. Duo sunt Titij. ff. De Testam. tutel. & L. In lege. ff. De contrah. empt. ergo à sensu contrario paria sunt esse, & apparere, consequenter quando post Sponsalia vitium aliquod apparet, quod priùs ignorabatur, idem est, ac si de novo adesset.

2. Neque obstat, quòd in c. Quemadmodum. De Jurejur. definiatur, Sponsalia non dissolvi ob fornicationem,

nem, vel morbum præcedentem, quia ex eod. c. etiam constat, rebus notabiliter mutatis promissionem non obligare: sunt autem respectu partis innocentis res notabiliter mutatae, quando defectum reperit valde notabilem, ante hac prorsum ignoratum: ergo promissio Sponsalitia prius facta ipsum non obligat, si postea ipsi innotescat defectus, v. g. fornicatio Sponsæ, quæ causam daret dissolvendi Sponsalia, si post celebratum contractum supervenisset. Igitur quando in cit. c. dicitur, propter causas præcedentes non dissolvi Sponsalia, intelligitur, si ex non fuerint ignorata, ut exponit Glossa ibid. V. præcedentem: potest igitur Sponsus cognita Sponsæ corruptione, quam prius ignorabat, juxta omnes à celebratis Sponsalibus resiliere, nec debet moveri hac in re dubium.

3. Hoc verò posito, oritur nunc quæstio, an Sponsa ab alio antecederet corrupta, & imprægnata teneatur ipsa defectum hunc manifestare Sponso, cum quo post copulam cum alio habitam Sponsalia celebravit, ut ista sic dissolvantur, an verò, tacito suo vitio, possit inire cum ipso Matrimonium?

Solutio istius dubij pendet ex universali hac quæstione, an Sponsus, vel Sponsa laborans aliquo defectu occulto, qui cognitus averteret compartem à Sponsalibus, vel Matrimonio contrahendis, possit, eo ta-

cito, contrahere Matrimonium? Qua in recertum est, esse vel manifestandum, vel à contractu abstinendum, quando adest talis defectus, qui Matrimonij substantiæ repugnat, aut continet impedimentum aliquod dirimens. Alij verò defectus qui justam causam præbent resiliendi à Sponsalibus, in duplici classe constitui possunt.

Primi generis sunt, qui reddunt quidem nuptias minùs expetibiles, non tamen perniciosas alteri: quales sunt, si mulier, quæ putabatur, pulchra, quia absens est, sit deformis; si ipse, vel ipsa sit pauper, & ignobilis, cum tamen nobilis, aut dives putaretur; si non sit bonæ famæ, aut improbis moribus, feroci ingenio &c. in quibus tamen statuit se corrigere; si scemina sit corrupta sive vi, sive spontè, quæ putabatur Virgo. Hæc, & similia etsi Matrimonium reddant minùs commodum, minùsque appetibile, non tamen ipsi officiunt, cum non impediant viram socialem, generationem, & honestam proles educationem.

Alterius classis defectus sunt, qui nuptias reddunt alteri Parti non tantum minùs commodas, sed positivè incommodas, ac damnosas: Tales sunt, si sit omnino perversis moribus, velitque ita perseverare; si laboret paralyti, morbo gallico, gravi lepra, aliòve morbo contagioso, qui arte medica ante nuptias tolli nequeat;

nequeat; si laboret infamia vel ex genere, vel ex delicto proveniente, quæ honestam familiam deturpare possit, quibus cum Sporero, & Gobat adnumero imprægnationem proveniente ex copula habita cum non Sponso.

4. Circa prædictos defectus censent Hurtadus *disp. 2. de Matr. difficult. 17.* Dicastillo *disp. 1. de Matr. dub. 42.* & alij quidam ab ijs citati, laborantem quocunque defectu, sive primi, sive secundi generis, posse licitè cum altero istius ignaro contrahere, defectum hunc occultando, dummodo positivè non decipiat, simulans, aut fingens oppositum. Ratio est, quia si hoc esset illicitum, aut peccatum, esset contra Justitiam: at contra hanc non est, quia qualiscunque defectus sit, dummodo non inducat inhabilitatem corporum ad commixtionem carnalem, quâ perficitur, & consummatur Matrimonium, nullam in se continet injustitiam, quæ possit in contractu Matrimoniali committi, quia in hoc nihil aliud intenditur, quàm ut tradatur corpus habile ad copulam pro altero similiter habili corpore, absque eo, quòd debeat esse habile etiam ad alia, nam ad primum duntaxat exigitur societas conjugalis, quamvis ad alia quoque utilis sit, v. g. ad mutua obsequia, quæ fieri debent, quando fieri possunt, non tamen intenduntur primario, & principaliter: ergo occultus defectus studiosè tacitus non im-

pedit à contrahendo Matrimonio, in quam Sententiam etiam Sanchez videtur inclinare, dum *L. 1. disp. 68. n. 7.* absolutè, & absque ulla distinctione de istis defectibus loquitur, imò pro exemplo ponit morbum gallicum.

5. Ceterum melius loqui videntur alij, qui inter hosce occultos defectus faciunt differentiam: ajunt igitur, si quis laborat defectu, qui nuptias quidem reddit minùs commodas, minùsque expetibiles, sive deinde Sponsalia præcesserit, sive supervenerit, modò non reddat eas noxias, & omnino incommodas, nullam adesse obligationem eum detegendi, sed posse eo dissimulato, ac tacito, nuptias contrahere.

Ratio est, quia nemo tenetur se ipsum infamare, & defectus suos proclamare, quamdiu hi alijs non nocent: sed defectus isti primi generis non nocent, neque enim impediunt socialem vitam, nec generationem, nec honestam educationem prolis, in quem finem contrahitur Matrimonium: ergo non sunt necessariò detegendi, sed alteri parti incumbit diligenter inquirere, quod si non faciat, atque ita decipiat, sibi debet imputare.

Confirmatur assertio ipso usu; est enim receptum, & usitatum inter contrahentes, ut ex communi eorum consensu propria vitia non detegant, essetque pro faminis hoc onus durissimum, & intolerabile, quia sic sæpe
vel

vel manerent innuptæ, vel nubere deberent viris infimæ sortis; sicut igitur viri non solent sua vitia manifestare, ita ad hoc non obligantur fæminæ, cum sit in hoc puncto æqualis harum, & illorum conditio.

Neque dicas cum Tiraquello apud Sanch. *L. 6. de Matr. disp. 27. n. 7.* Matrimonium esse speciem quandam venditionis, ubi vir est quasi emptor, mulier verò venditrix: ergo sicuti venditor ex lege Justitiæ obligatur rei venditæ latentia vitia aperire, ita Sponsam quoque obligatam esse defectus occultos manifestare, & occultando graviter peccaturam contra Justitiam.

Nam Resp. 1. non magis ipsam esse venditricem, quàm emptricem, quia & Sponsus, & Sponsa emunt jus ad usum alterius corporis pro usu sui, mutuoque dant, & accipiunt: ergo par ratio est ex utraque parte. 2. Etiam in venditione non peccat contra justitiam venditor, quando non aperit occulta vitia, quæ rem non reddunt notabiliter minùs utilem usui, ad quem expetitur, nam solum tenetur manifestare illa vitia, quæ usui, ad quem res petitur, contraria sunt, ne emptor vitio rei venditæ damnum incurrat; quia igitur defectus primi generis usui Matrimonij non repugnant, nulla est obligatio eos manifestandi, sed possunt tales defectus etiam studiosè tegi, præsertim quando adjunctam habent aliquam infamiam, dummodo quis

contrarium non positivè simulet dicto, vel facto.

Hinc potest recens nupta, vel desponsanda, quæ virgo putatur, cum tamen non sit, licitè, imò etiam consultò, uti medijs, vel artificio ad vitium suum occultandum, quia propriam suam turpitudinem manifestare non tenetur, famamque suam prodigere, & per hoc ipsa viro non nocet, sed favet sibi, ne deprehensa habeat ipsum à se aversum, aut alia multa incommoda subeat. Quin imò etiam interrogata potest interrogationem æquivoca responsione eludere.

Dico autem iterum, *modò non positivè simulet se Virginem*, aut patiens alios defectus dicto, factove contrarium simulans alterum vana spe ad nuptias suas alliciat, quia hæc esset manifesta fraus, & mendacium alteri nocivum, quem tali modo à commodioribus nuptijs ad incommodas inducit. Censet tamen Sanchez cum Coninck, Dicastillo, & Perez, etiam tale mendacium, quo Virginem se diceret, non fore lethale, quando vitium est omnino occultum, & aliud malum non timetur, præterquam quòd alter deceptus duceret corruptam pro Virgine, quia hoc propriè ipsi non nocet, sibi què imputare debet, quòd affirmanti credat, cum faciliè possit intelligere, illam nunquam patefacturam, se esse corruptam, quamdiu hoc celare potest. Ita quoad omnia sentiunt Palao

lao disp. 1. de Sponsal. pu. 30. Coninck, disp. 23. dub. 12. n. 92 & seqq. Perez disp. 10. de Matr. Sect. 2. Basilius Pontius L. 12. de Matr. c. 18. n. 5. Gobat tr. 10. n. 367. & seqq. Sporer Theol. Sacramental. p. 4. c. 1. Sect. 2. n. 286. & seqq. Turrian. disp. 78. de Iust. dub. 2. Diana p. 3. tr. 4. resol. 287.

Addunt tamen meritò citati AA. etsi ex Iustitia obligatio nulla sit defectus istos primi generis manifestandi, posse tamen per accidens adesse obligationem eos aliquando vel manifestandi, vel abstinendi à Matrimonio ex charitate, quando videlicet adest periculum, ne vitium occultatum postea Sponsus deprehendat, atque ita amor vertatur in odium, oriantur graves dissensiones, scandala, aliave mala, & crimina, quæ obligamur ex lege charitatis vitare: exigit ergo charitas, ne Sponsa commodum suum tam gravi proximi damno procuret.

6. Nunc quoad defectus secundi generis, qui Matrimonium non solum reddunt minus expetibile, sed valde notabiliter difficilius, quique sunt alteri parti damnosi, docent AA. supra allegati, nullo modo licitum esse contrahere Matrimonium, vel Sponsalia cum ignaro talium defectuum, nisi & ipse similes defectus patiat, sed debere talem vel recusare nuptias, vel parti innocentem defectum aperire. Ratio est, quia hæc contrahens alteri parti affert gra-

ve damnum, quod per se malum est; est enim tale Matrimonium Parti perniciosum in societate conjugali, & in susceptione, & educatione prolium, in quem tamen usum contrahitur Matrimonium: ergo tenetur vel recusare nuptias, vel alteri defectum aperire, secus contra iustitiam peccat non minus, quam ille, qui adificaturo domum vendit ligna putrida, & cariosa, quæ alter putat esse sana, & commodam, cum tamen ad finem præfixum noxia sint, & incommoda, quo casu tenetur venditor ante traditionem, & solutionem pecuniæ vel contractum rescindere, vel vitium aperire, alias obligabitur ad compensanda damna, quæ inde consequuntur, ut deciditur in *L. Iulianus. 13. ff. De Actionib. empri, & vend. L. 1. ff. De Edictio edict. & L. 1. C. de Edictiis action.*

7. Unde concludo in casu nostro, Bertrandam debere omni modo procurare, ut inita cum Goswino Sponsalia rescendantur; quod si aliter obtineri nequeat, teneri admissum vitium ipsi patefacere, secus ageret contra Iustitiam, quia Goswino nuptiæ futuræ sunt non solum minus commodæ, sed verè noxiæ, quia debet ducere non solum vitiatam ab alio, sed imprægnatam; quid verò possit esse magis nocivum futuro Matrimonio, quam ducere Sponsam cum tali auctario? debere facere expensas in puerperium, lactationem, educationem proli, & similia?

lia? ut nihil dicam de incommodis, quæ suo tempore oriri possunt circa hæreditatem: tenetur igitur manifestare, & à Sponsalibus desistere.

Opponi poterit, fœminam durante Matrimonio imprægnatam ab adultero non obligari ad manifestandum suum scelus, modò provideat, ne prolibus legitimis damnum eveniat: ergo etiam Sponsa de futuro non obligatur crimen suum manifestare, si aliter damnum avertat à prolibus è futuro Matrimonio nascituris.

Resp. cum Gobat l. c. n. 374. latam esse disparitatem inter uxorem, & Sponsam de futuro, eò quòd adultera non cooperetur *positivè* ad damna, quæ consequuntur, sed solum *negativè*, scilicet tacendo, quod non tenetur loqui; at Sponsa imprægnata facit *positivè* injuriam Sponso, dando ipsi mercem summopere vitiosam, & noxiam: ergo ab una non licet argumentari ad alteram; nam esto, sicut tenetur id facere adultera, ita & Sponsa imprægnata possit à

secuturis legitimis prolibus damnum avertere bonis suis paraphernalibus, alijsque similibus modis, tamen adhuc Sponsum *positivè* decipit offerendo mercem corruptam pro bona, per quod injuste agit, ut ostensum est: hoc ergo cavere debet manifestando crimen, si aliter dissolvere Sponsalia nequeat: adultera meliorem mercem jam nequit substituere: sufficit ergo, ut caveat alia damna, quæ ex violata conjugali fide oriuntur, maxime cum sæpe nequidem possit manifestare, quia sic causam daret fatali odio contra adulterum, & forte etiam cadibus secuturis: quibus addo, quòd frequenter maritus, & filij minimè petant uxoris, & matris adulteræ manifestationem, sed sint ad eam inviti, ac præoptent silentium, malintque ea tacente magna parte facultatum privari, & admittere in consortem hæreditatis filium spurium, quàm ut patefiat delictum uxoris, & matris, ex qua manifestatione non parùm dedecoris in ipsos redundat.

Y

Quæstio